

Wrocław, 23 grudnia 2004 roku

WK.660/P-6/K-41/04

**Pan
Wojciech Kubera
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
w Kowarach**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust.1 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 roku nr 55, poz. 577 ze zm.) przeprowadziła w okresie od 3 listopada do 3 grudnia 2004 roku kontrolę problemową gospodarki finansowej Domu Pomocy Społecznej w Kowarach. Szczegółowe ustalenia zawiera protokół kontroli podpisany bez zastrzeżeń, 3 grudnia 2004 roku przez Dyrektora i Główną Księgową.

Przedmiotowa kontrola wykazała nieprawidłowości, głównie w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych, które były wynikiem niewystarczającej dbałości o przestrzeganie obowiązujących przepisów ustawy o rachunkowości.

Organizacja i zasady funkcjonowania badanej jednostki określone były w Regulaminie Organizacyjnym, stanowiącym załącznik nr 1 do Uchwały Nr 37/XLV/99 Zarządu Powiatu Jeleniogórskiego z dnia 29 września 1999 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Kowarach. Stan faktyczny w zakresie ilości zatrudnionych osób, położenia obiektów domu, nazwy stanowiska przełożonej pielęgniarek i działów medyczno - rehabilitacyjnego i opiekuńczo - terapeutycznego, w zakresie opieki stomatologicznej, itp. niezgodny był z Regulaminem Organizacyjnym oraz schematem organizacyjnym.

Instrukcja inwentaryzacyjna wprowadzona Zarządzeniem Dyrektora DPS z dnia 02.01.2002 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji inwentaryzacyjnej, była kopią instrukcji z literatury przedmiotu, zawierała zapisy nie dotyczące DPS, przykładowo zapisy o inwentaryzacji książek, czasopism, i innych druków znajdujących się w bibliotece, wydawnictw w księgarniach, o inwentaryzacji gruntów itp. Uregulowania wewnętrzne zawierały ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych i rozwiązania określone w przepisach prawa i literaturze przedmiotu. Nie opisywały konkretnych rozwiązań przyjętych w jednostce.

W wykazie programów komputerowych stosowanych w DPS nie określono ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych, co było niezgodne z art. 10 ust 1 punkt 3 b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. Nr 76 z 2002 r. poz. 694 ze zm.).

Udokumentowanie zapisów księgowych nie pozwalało na identyfikację dowodów księgowych i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych, co nie spełniało wymogów art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Numery identyfikacyjne dowodów księgowych powtarzały się w ramach poszczególnych dzienników. Ewidencja księgowa operacji gospodarczych w ramach dziennika "Banki" prowadzona była w odrębnym programie

komputerowym i na koniec poszczególnych miesięcy przenoszona w całości w ujęciu analitycznym do odrębnego programu finansowo - księgowego, do ewidencji syntetycznej. W związku z powyższym brakowało ujęć syntetycznych, bowiem syntetyka pokrywała się z analityką.

Księgi rachunkowe były prowadzone w sposób niesprawdzalny, bowiem zapisy w księgach nie posiadały jasnych i zrozumiałych informacji o treści dokonanych zapisów. Zapisy w księgach rachunkowych nie odzwierciedlały stanu wykazanego w sprawozdaniu, i tak kwoty wydatków w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej, wykazane w sprawozdaniu Rb-28 na koniec 2003 roku, były niezgodne z wykazanymi na kartach wydatków na koniec 2003 roku. Nie sporządzono zestawienia sald poniesionych wydatków na dzień 31.12.2003 roku. Również dane wykazane w sprawozdaniu Rb-27 były niezgodne z danymi wykazanymi w ewidencji księgowej, co było niezgodne z §10 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. nr 24, poz. 279 ze zm.) z którego wynika, iż sprawozdania winny być sporządzane rzetelnie i prawidłowo, a kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Dowody księgowe nie spełniały wymogów określonych w art. 21 ust. 1 i art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, bowiem powtarzały się nadane numery identyfikacyjne dowodów. Stwierdzono przypadki braku numerów dowodu księgowego. Dowody księgowe korygujące poprzednie zapisy (polecenia księgowania) nie wskazywały zapisu pierwotnego i uzasadnienia dokonanej korekty, nie określały dokumentu źródłowego, którego polecenie księgowania dotyczy.

Wypłaty gotówki z kasy dla pracowników DPS dotyczące świadczeń socjalnych, wypłacano na podstawie pisma "Opinia komisji socjalnej", na którym następowało pokwitowanie odbioru gotówki, zamiast na podstawie druku kasowego KW, przewidzianego w przepisach wewnętrznych. Nie było oryginałów anulowanych dowodów K-103. Na zestawieniach zbiorczych dołączonych do dowodów KP nie wyszczególniano numerów K-103, co było niezgodne z art. 20 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Książka druków ścisłego zarachowania prowadzona była niestarannie i wpisane były do niej inne numery czeków gotówkowych niż w Raporcie kasowym i w poleceniu księgowania. Prowadzenie kasowych druków ścisłego zarachowania przez kasjerkę naruszało zasady osobowego rozdzielania funkcji dysponowania od funkcji dokonywania tych dyspozycji. Zarządzenie Dyrektora DPS z dnia 01.01.2002 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania zawierało zapis o treści: "Pracownikiem odpowiedzialnym za prawidłową ewidencję druków ścisłego zarachowania jest pracownik wyznaczony przez kierownika jednostki - kasjer". Nikt z pracowników nie zastępował kasjerki. Na podstawie listy obecności i prowadzonych raportów kasowych stwierdzono, że podczas urlopu, kasjerka wykonywała swoje czynności.

Zarządzenie Dyrektora DPS z dnia 30.04.1995 r. w sprawie utworzenia środków specjalnych oraz Zarządzenie Dyrektora DPS z dnia 01.05.2004 r. w sprawie: trybu tworzenia, oraz zasad gospodarki

finansowej środkami specjalnymi, nie zawierały zapisu o przeznaczeniu tych środków na poprawę standardu usług w DPS, co było wymogiem art. 47 c ust 3 ustawy o pomocy społecznej z dnia 26 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, ze zm.)

W 2003 r. dokonano wydatków ze środka specjalnego, nie przewidzianych w planie finansowym tego środka (w dniu 22.04.2003 na zakup żywności w kwocie 1.698,06 oraz na zakup środków czystości w kwocie 1.881,79 zł, które zrefundowano w dniu 30.04.2003 r.) oraz zaplanowano i wydatkowano bezpodstawnie środki na fundusz pracy (w dniu 06.01.2003 r. w kwocie 103,88 zł, którą zrefundowano w dniu 28.07.2003 r.).

Na umowach zlecenie nr 76/2003 z 08.12.2003 r i nr 77/2003 z 19.12.2003 r. brakowało potwierdzenia zabezpieczenia środków na realizację tych umów przez Główną Księgową, co naruszało przepis art. 35 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 ze zm.) .

Ewidencja dochodów budżetowych prowadzona była niezgodnie z zasadami rachunkowości i zasadami funkcjonowania kont określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. nr 153, poz. 1752). Do konta 131- "Rachunek dochodów" nie prowadzono ewidencji szczegółowej według podziałek klasyfikacji dochodów budżetowych.

Prowadzona ewidencja księgową: zapisy na koncie 221- " Należności z tytułu dochodów budżetowych", na koncie 222 - "Rozliczenie dochodów budżetowych" oraz zestawienia obrotów i sald kont analitycznych, uniemożliwiały sprawdzenia prawidłowości ustalenia zrealizowanych w 2003 roku dochodów z tytułu odpłatności mieszkańców za pobyt w DPS , sklasyfikowanych w § 083 - "Wpływy z usług". Ustalenie dochodów z tego tytułu za 2003 rok w kwocie 330.487,04 zł metodą rachunkową, poprzez przyjęcie kwoty przypisów na koncie 750 – "Przychody i koszty finansowe" oraz sald należności i zobowiązań konta 221, następnie przeksięgowanie na podstawie polecenia księgowania, z konta 131- "Rachunek dochodów" na konto 222, było sprzeczne z zasadami określonymi w cytowanych wyżej przepisach prawa oraz zasadami sporządzania sprawozdań budżetowych.

Pracownicy wykonujący pracę w systemie zmianowym – pielęgniarki, opiekunki, pokojowe, kucharki i kierownik sekcji żywienia mieli nieprawidłowo naliczony i wypłacony dodatek za pracę wykonywaną na drugiej zmianie, w porze nocnej, w niedzielę i święta za czerwiec 2003 roku. Łączna kwota nie wypłaconych pracownikom dodatków, w badanej próbie (9 osób), stanowiła kwotę 55,58 zł (dotyczy miesiąca czerwca 2003 roku).

Roczny odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na 2003 rok naliczono niezgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity Dz.U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 ze zm.). Równowartość dokonanych odpisów przekazano na rachunek bankowy Funduszu niezgodnie z zasadami określonymi w art. 6 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. W terminie do 31 maja 2003 roku przekazano kwotę stanowiącą 53,8% równowartości odpisów zamiast 75%.

Przedstawiając powyższe do wiadomości Pana Dyrektora, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez pełną realizację następujących wniosków:

1. Ponowne przekazanie do Zarządu Powiatu Jeleniogórskiego propozycji zmian w Regulaminie Organizacyjnym Domu Pomocy Społecznej.
2. Rozdzielenie funkcji dysponowania od funkcji dokonywania tych dyspozycji, w zakresie prowadzenia kasowych druków ścisłego zarachowania przez kasjerkę oraz anulowanie zapisu o prowadzeniu tych druków przez kasjerkę w Zarządzeniu Dyrektora DPS z dnia 01.01.2002 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania.
3. Rzetelne i staranne prowadzenie ewidencji druków ścisłego zarachowania, stosownie do zasad określonych w obowiązującej w DPS "Instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania".
4. Ustalenie zastępstwa kasowego, w czasie nieobecności kasjerki.
5. Dokumentowanie operacji kasowych i bankowych dowodami spełniającymi wymogi dowodu księgowego, zgodnie z przepisami art. 21 i art. 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. Nr 76 z 2002 r. poz. 694 ze zm.).
6. Rzetelne prowadzenie ewidencji księgowej, m. in. poprzez dokonywanie zapisów zawierających dane określone w przepisach art. 23 ustawy o rachunkowości, a także w sposób sprawdzalny, zgodnie z art. 24 ust 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.
7. W przypadku dokonywania w księgach rachunkowych zapisów zbiorczych, przestrzeganie obowiązku pojedynczego wymieniania (zestawienia) w dowodzie zbiorczym dowodów źródłowych, których zapis dotyczy, zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 września o rachunkowości.
8. Każdorazowe podpisywanie umów, powodujących powstanie zobowiązań finansowych, zgodnie z przepisem art. 35 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 ze zm.).
9. Dostosowanie przepisów wewnętrznych dotyczących gospodarowania dochodami uzyskanymi ze spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz DPS do przepisów art. 1 pkt 3 ustawy z 25 listopada 2004 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych ustaw, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 roku. Zgodnie z powołanymi wyżej przepisami DPS może gromadzić przedmiotowe środki na wydzielonym rachunku dochodów własnych. Natomiast ich wydatkowanie winno następować zgodnie z ich przeznaczeniem i wg planu.
10. Prowadzenie ewidencji księgowej dochodów zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...), (Dz.U. nr 153, poz. 1752).
11. Wprowadzenie do konta 131- "Rachunek dochodów" ewidencji zrealizowanych przez jednostkę dochodów według podziałek klasyfikacji dochodów budżetowych.
12. Naliczanie i wypłacanie dodatków do wynagrodzenia za pracę wykonywaną na drugiej zmianie, w porze

nocnej, w niedzielę i święta zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie wynagradzania DPS.

13. Naliczanie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych i przekazywanie na rachunek bankowy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity Dz.U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 ze zm.).

14. Wylimitowanie pozostałych uchybień szczegółowo opisanych w protokole.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Jacek Włodyga

Starosta Jeleniogórski